

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoPr/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8622201001
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:8622201001.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Martiny Mochnáčovej a JUDr. Erika Vargu, v spore žalobcu FCP-SK s.r.o., so sídlom Bratislava, Slovnaftská 100, IČO: 44 605 391, právne zastúpeného SUCHÝ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, Horná 13, proti žalovanému Ing. T. C., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XXXX, o zaplatenie 51.265,91 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 10Cpr/13/2022-135 zo dňa 12. januára 2023 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti o zaplatenie 50.431,54 eur z r u š u j e a v tejto časti konanie z a s t a v u j e .

Rozsudok okresného súdu vo zvyšnej časti (o zaplatenie 834,37 eur spolu s úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 51.265,91 eur od 14.6.2022 do zaplatenia) výroku o zamietnutí žaloby p o t v r d z u j e .

Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu (v celom rozsahu) zamietol. Dospel k záveru, že rozsudkom pre zmeškanie Okresného súdu Bratislava III. č. k. 16Cpr/16/2019-65 zo dňa 25.2.2020 „žalovaný získal“ vykonateľný exekučný titul. Nesúhlasil s argumentáciou žalobcu, že označený rozsudok „má iba deklaratórnu povahu, t.j. sám o sebe nie je právnym dôvodom plnenia“. V danej spojitosti poukazoval i na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 467/2018, v ktorom nebolo konštatované, že by právoplatný rozsudok pre zmeškanie nebol vykonateľným exekučným titulom.

2. Okresný súd uplatnený nárok posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý aj keď sa týkal rovnakých účastníkov, nepredstavuje prekážku veci rozsúdenej, lebo žalovaný (v postavení žalobcu vo veci Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 16Cpr/16/2019) si uplatňoval náhradu mzdy. V nadväznosti na citáciu § 222 Zákonníka práce konštatoval, že žalovaný získal plnenie na základe právoplatného exekučného titulu a teda sa nemôže jednať o získanie majetkového prospechu bez právneho dôvodu. Keďže spomínaný rozsudok nebol doteraz zrušený ani zmenený, nemožno hovoriť ani o bezdôvodnom obohatení z právneho dôvodu, ktorý odpadol; rovnako žalobca nepreukázal existenciu bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného z nepoctivých zdrojov.

3. Okresný súd v reakcii na argumentáciu žalobcu uviedol, že pre posúdenie, či žalovaný mal alebo nemal nárok na mzdu, by musel prejudiciálne posudzovať skutočnosti, ktoré boli predmetom žaloby vo veci Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 16Cpr/16/2019. To je však v rozpore s princípom právnej istoty, lebo „žalovaná suma spolu s prísl.“ bola žalovanému (v tom čase žalobcovi) priznaná právoplatným rozsudkom. Taktiež v tejto spojitosti okresný súd poukázal na rozhodnutie ústavného súdu - sp. zn. I. ÚS 170/2015, z ktorého i rozsiahlejšie citoval. Doplnil, že nečinnosť žalobcu (v postavení žalovaného vo veci Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 16Cpr/16/2019) nemôže „založiť“ právny základ žaloby“

o vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom posudzovanou žalobou sa žalobca snaží „revidovať“ dotknuté právoplatné rozhodnutie.

4. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že v spore úspešnému žalovanému priznal ich náhradu voči žalobcovi v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukazoval na to, že Ústavný súd SR sa v uznesení sp. zn. III. ÚS 467/2018, na ktoré rozhodnutie odkazuje okresný súd, nevenuje povahe rozsudku pre zmeškanie, resp. jeho deklaratórnym účinkom. Zotrval na svojom stanovisku, že „niet pochyb“ o tom, že rozsudok Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019 nie je konštitutívnym rozhodnutím. Naopak, je len rozhodnutím deklaratórnym a teda „sám o sebe“ nie je právnym dôvodom plnenia.

6. Odvolateľ považoval za správne konštatovanie okresného súdu o tom, že označený rozsudok Okresného súdu Bratislava III nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci. V dotknutom kontexte však nerozumel súvisiacej konštatácii okresného súdu, že v súdnej veci nemôže prejudiciálne posúdiť skutočnosti, ktoré boli predmetom žaloby vo veci Okresného súdu Bratislava III. Žalobca tvrdil, že vzhľadom na neexistenciu prekážky veci rozhodnutej „môže a musí“ súd v prebiehajúcom konaní prejudiciálne posudzovať skutočnosti, ktoré boli predmetom žaloby vo veci OS Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019; o to viac, ak ich v danej veci konajúci súd neskúmal.

7. Žalobca zopakoval, že rozsudok pre zmeškanie predstavuje procesnú sankciu a nevydáva sa po štandardnom vykonaní dokazovania. Je evidentné, že Okresný súd Bratislava III neposudzoval otázku hmotnoprávneho nároku žalovaného voči žalobcovi, t.j. „žiadny súd na túto otázku nevyslovil svoj právny názor a neskúmal ju z hmotnoprávneho hľadiska“. Na podporu svojej argumentácie odvolateľ poukázal na závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/140/2013, v zmysle ktorého „o totožnosť veci nejde ani vtedy, ak predchádzajúcim rozsudkom bola určujúca žaloba zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania“.

8. Žalovaný trval na argumentoch, ktoré prezentoval už v konaní pred okresným súdom a navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

9. Žalobca právo odvolacej repliky nevyužil.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), keď prihliadol i na vady týkajúce sa procesných podmienok konania (§ 380 ods. 2 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v časti o zaplatenie 50.431,54 eur rozsudok okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP zrušil a konanie v tejto časti podľa § 391 ods. 1 CSP zastavil; vo zvyšnej meritórnej časti rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

11. Argumentácia žalobcu odvíjajúca sa od delenia súdnych rozhodnutí na deklaratórne alebo konštitutívne je vyslovene účelová a smeruje iba k odvedeniu pozornosti od nižšie definovanej podstaty aktuálneho sporu. Navyše, v súvislosti, v akej ňou argumentuje žalobca, je i vecne nesprávna. Je totiž nepodstatné, či súdne rozhodnutie ukladajúce konkrétnemu subjektu povinnosť plniť (najčastejšie peňažnú sumu) má deklaratórnu alebo konštitutívnu povahu, určujúcou skutočnosťou je, že jednoznačne ide o (exekučný) titul na plnenie.

12. Uvedené vyplýva (aj) z konštatovaní právnej teórie (komentár k Občianskemu zákonníku), ktorú sám žalobca cituje v odvolaní: „Pravidlom v sporových konaniach však bývajú deklaratórne účinky súdnych rozhodnutí. Ak súd len deklaruje existenciu hmotnoprávneho dôvodu plnenia, nepredstavuje samotné rozhodnutie súdu právny dôvod, ale len formu autoritatívnej ochrany dôsledkov existencie tohto právneho vzťahu ... právnym dôvodom plnenia nebude samotný rozsudok súdu, ale onen hmotnoprávny dôvod rozhodnutia súdu autoritatívne chránený“.

13. V okolnostiach súdeného prípadu práve rozsudok Okresného súdu Bratislava III vo veci sp. zn. 16Cpr/16/2019 predstavuje dotknutú formu autoritatívnej ochrany dôsledkov existencie právneho vzťahu (pracovnoprávneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným) a v ňom definovaných konkrétnych práv a povinností. Predmetným rozsudkom na plnenie sa daný vzťah nezakladá, nemení, ani nezaničí, ale sa „len“ jednému z jeho subjektov autoritatívne ukladá povinnosť plnenia, ktorá vyplýva/la z hmotnoprávneho základu vzťahu strán.

14. Z citovaného textu je zároveň zrejmé, že žalobca si zo záverov právnej teórie vyberá (nie je významné či nevedome alebo účelovo) len časť konštatovaní a opomína nielen tie, ktoré do jeho argumentácie „nepasujú“ (práve vyššie vymedzené), ale aj celkový kontext dotknutých záverov.

15. Rovnako nie je relevantné, že vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019 bol vydaný rozsudok pre zmeškanie. Účinky právoplatného rozsudku pre zmeškanie podľa § 273 CSP sú úplne identické ako účinky právoplatného „štandardného“ rozsudku podľa § 212 CSP. Zdôrazňovanie, že ide svojou povahou o procesnú sankciu, nemá z hľadiska účinkov rozsudku pre zmeškanie - predovšetkým viazanosti právoplatným súdnym rozhodnutím - osobitnejší význam. Termín „procesná sankcia“ (najmä samotný prívlastok procesná) sa viaže k faktu, že v prípade rozsudku pre zmeškanie ide o výsledok osobitného (zákonom výslovne predpokladaného) procesného postupu, nie však k tomu, že by takéto rozhodnutie nebolo meritórnym (vy)riešením sporu a teda nebolo exekučný titulom. V danej spojitosti je primeraným aj odkaz okresného súdu na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 467/2018, ktoré bez najmenších pochybností rozsudok pre zmeškanie definuje ako (riadny) exekučný titul.

16. Aj v ďalších úvahách a jednotlivých záveroch je tak určujúcim konštatovanie, že žalobca má mal povinnosť vyplývajúcu z pracovnoprávneho vzťahu medzi stranami zaplatiť žalovanému sumu 43.200,36 eur s príslušenstvom, ktorá mu bola právoplatne uložená (termínom odvolateľa „deklarovaná“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 16Cpr/16/2019 - 65 zo dňa 25.2.2020.

17. Nezodpovedajúcou konkrétnosťami súdeného prípadu je tiež (ďalšia) citácia, resp. odkaz žalobcu, a to na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/140/2013. Najvyšší súd v označenom rozhodnutí síce konštatoval, že o totožnosť veci nejde ani vtedy, ak predchádzajúcim rozsudkom bola „určujúca“ žaloba zamietnutá bez toho, aby súd záväzne posúdil existenciu právneho vzťahu medzi účastníkmi konania. Predmetné konštatovanie sa však týkalo žaloby o určenie (konkrétne o určenie hranice medzi pozemkami), ktorá bola zamietnutá len z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu (v tom čase podľa § 80 písm. c/ O.s.p.)

18. Vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019 nešlo o určovaciu žalobu, ale o žalobu na plnenie, ktorej aj bolo vyhovené. Vo vzťahu medzi rozsudkom na plnenie a (nielen) rozsudkom na určenie, či tu právo je alebo nie, je zo všeobecných východísk dôležitým iné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR.

19. Ide o rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 110/2013, z ktorého právnej vety vyplýva, že právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie vytvára z hľadiska identity predmetu konania prekážku veci rozsúdenej pre konanie o žalobe na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, vychádzajúcej z rovnakého skutkového základu (z rovnakého skutku). Najvyšší súd v rozoberanej spojitosti výslovne konštatuje, že je tomu tak preto, že právoplatný rozsudok o žalobe na plnenie v sebe zahŕňa (či už výslovne alebo mlčky) kladné alebo záporné riešenie otázky (ne)existencie práva alebo právneho vzťahu, ktorá by mala byť riešená určovacou žalobou a vychádza teda z rovnakého skutkového základu ako žaloba určovacia. Inými slovami a v reakcii na argumentáciu žalobcu uvedené znamená, že ak bol žalovanému v predchádzajúcom konaní (sp. zn. Okresného súdu Bratislava III 16Cpr/16/2019) právoplatným rozsudkom priznaný nárok na plnenie, boli vyriešené s atribútom právoplatnosti aj všetky otázky súvisiace s existenciou daného práva alebo právneho vzťahu; t.j. práve tie, ktorých riešenia sa žalobca - ako prejudiciálnych - domáha v súdenom spore.

20. Krajský súd (i v nadväznosti na bezprostredne v predchádzajúcom odseku uvedené) východiskovo upriamuje pozornosť na podstatu súdnej veci (avizovanú už v bode 11. tohto odôvodnenia). Žalobca sa posudzovanou žalobou domáha (prioritne) toho, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi to, čo v inom právoplatne skončenom súdnom konaní bolo na základe identického hmotnoprávneho vzťahu strán (vrátane identického skutku) uložené žalobcovi zaplatiť žalovanému. Povedané inak, žalobca žiada, aby v tomto súdnom konaní bolo rozhodnuté opačne, ako už bolo vo vzťahu medzi stranami právoplatne rozhodnuté v ich predchádzajúcom súdnom spore.

21. Uvedené je zrejmé o to viac, že žalobca tvrdené bezdôvodné obohatenie žalovaného odvodzuje od rovnakého skutku, ktorý bol základom sporu vedeného Okresným súdom Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019 a od svojho tvrdenia, že žalovaný po 31.3.2013 už nebol jeho zamestnancom a teda nemá nárok na žiadnu mzdu, resp. jej náhradu. Jednoznačne teda ide o tendenčnú snahu žalobcu ešte aj mimo režim (riadnych i mimoriadnych) opravných prostriedkov, ktoré využil v predchádzajúcom konaní, dosiahnuť iné rozhodnutie o identickom predmete sporu.

22. Žalobca tak v súdnej veci nemôže byť úspešný pre vlastnosť právoplatnosti súdneho rozhodnutia a z nej plynúce právne účinky. Nepripustnosť domáhať sa revízie/zmeny predchádzajúceho právoplatného súdneho rozhodnutia podaním novej žaloby s identickým predmetom sporu jednoznačne konštatoval Ústavný súd SR napr. i v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 170/2015, z ktorého pomerne rozsiahlo cituje okresný súd v bode 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku; na ktorú citáciu krajský súd odkazuje.

23. V tejto spojitosti je žiaduce uviesť, že účinky právoplatnosti rozhodnutia - jeho nemeniteľnosť a záväznosť - sa chápu (v právnej teórii i súdnej praxi) podstatne širšie než len pojem *ne bis in idem*. Právoplatnosť má aj pozitívnu stránku spočívajúcu vo vecnom pôsobení, t.j. v dosahu záväznosti na rozhodnutie o inej veci. Ani eventualita, že by sa v neskoršom spore nejednalo o rozhodnutie o tej istej veci, ešte neznamená, že už raz súdom v predošlom spore s končenom platnosťou medzi stranami vyriešenú otázku hmotnoprávneho vzťahu by mohol neskôr (ďalší) súd v inom (novom) spore medzi tými istými stranami posudzovať ako otázku predbežnú inak.

24. Právoplatné súdne rozhodnutie zakladá stav právnej istoty, resp. odstraňuje stav právnej neistoty strán, pričom dôsledkom právoplatnosti je, že súdne rozhodnutie sa stáva pre strany zásadne nezmeniteľným a záväzným. Takéto rozhodnutie zároveň získava atribút vynútitelnosť a je pre súd v inom konaní tých istých strán záväzná. V rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 133/2009 v rozoberaných spojitostiach Najvyšší súd SR dodáva: „Klášť si otázky, či civilný súd v predošlom konaní vec (priznaný nárok) správne alebo nesprávne právne posúdil, je nielen zbytočné, takáto otázka je úplne nepatričná (nemá byť prečo položená); so zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia je akékoľvek „nové“ právne posudzovanie právoplatného súdneho rozhodnutia v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov vylúčené (nepripustné).“

25. Krajský súd odlišne od okresného súdu posúdil otázku prekážky veci rozhodnutej. V zmysle § 230 CSP prekážka existencie právoplatného rozsudku o tej istej veci (*res iudicata*) bráni ako negatívna neodstrániteľná podmienka konania tomu, aby sa súd mohol v ďalšom konaní znovu tou istou vecou zaoberať (opätovne tú istú vec prejednať a rozhodnúť).

26. Účelom inštitútu právoplatnosti je - okrem iného - zabezpečenie právnej istoty a poskytnutie ochrany v konaní preukázaným (zisteným) právam. Tento ochranný účinok právoplatnosti sa prejavuje tiež v tom, že úspešný žalobca (ktorým bol v konkrétnostiach súdeného prípadu vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019 aktuálny žalovaný) je právoplatným rozhodnutím chránený pred novou žalobou vznesenou žalovaným (aktuálnym žalobcom), ktorou by bol popieraný jeho súdom určený nárok. Naopak, neúspešná strana z predchádzajúceho sporu je právoplatnosťou chránená proti strane úspešnej, ak by táto opätovne podala žalobu o rovnakom plnení; čo však nie je prípad súdnej veci. Dotknutý prístup všeobecných súdov, ktorý sa prejavil v zastavení konania z dôvodov prekážky *res iudicata*, Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 414/2017 z 22.6.2017 hodnotil ako ústavne akceptovateľný.

27. Vzhľadom na hmotnoprávnu totožnosť oboch sporových vecí (súdeného prípadu a právoplatne rozhodnutej veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019) v určujúcom rozsahu (o zaplatenie 43.200,36 eur s príslušenstvom) ide o tú istú vec a teda je daná prekážka veci rozhodnutej, ktorá predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienok konania, pre ktorý v dotknutej časti musel byť rozsudok okresného súdu zrušený a konanie zastavené (§ 161 ods. 1, 2 v spojení s § 230 a § 378 ods. 1 CSP). Podľa vymedzenia samotným žalobcom na základe právoplatného rozsudku (exekučného titulu) vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019 žalovanému uhradil (celkovo vrátane príslušenstva - úrokov z omeškania) sumu 50.431,54 eur; čo zodpovedá aj upovedomeniu o ukončení exekúcie (č.l. 16). Nadväzne v dotknutom rozsahu bolo rozhodnutie okresného súdu zrušené a konanie zastavené.

28. Pokiaľ ide o zvyšnú časť istiny sumu 834,37 eur, ktorá predstavovala trovy vzniknuté žalovanému v rámci exekučného konania, ide o čiastku, ktorá (logicky) nebola predmetom rozhodovania v predošlom spore strán, nakoľko vznikla až neskôr a práve „na základe“ právoplatného rozsudku vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 16Cpr/16/2019. Vo vzťahu k nej v plnej miere platia vyššie vymedzené konštatovania o pozitívnej stránke právoplatnosti súdnych rozhodnutí a nemožnosti iného prejudiciálneho posúdenia. Jednoznačne ide o sumu, ktorú žalobca opodstatnene zaplatil v exekúcii

(bola vymožená) v prospech žalovaného, pričom v danej exekúcii bol žalovaný v pozícii oprávneného plne úspešný.

29. Nedôvodnosť žaloby (v určujúcej časti z procesných dôvodov a v minoritnom rozsahu z dôvodov vecných) ohľadne istiny priamo podmieňuje i neopodstatnenosť nároku žalobcu na ním uplatňované príslušenstvo - úrok z omeškania 5% ročne zo sumy 51.265,91 eur od 14.6.2022 do zaplataenia. Následne súčasťou čiastočného potvrdenia výroku rozsudku okresného súdu o zamietnutí žaloby je tak istina vo výške 834,37 eur, ako aj predmetné príslušenstvo, ktorý rozsah krajský súd aj výslovne zafinoval priamo vo výroku tohto rozsudku.

30. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý na základe § 380 ods. 2 CSP „modifikuje“ prvoinštančné rozhodnutie (napr. aj jeho čiastočným zrušením a zastavením konania), je z pohľadu nároku na náhradu trov konania nutné analogicky vyhodnotiť ako zmenu rozhodnutia okresného súdu. Odvolací súd tak podľa § 396 ods. 1, 2 CSP rozhodoval o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania.

31. V konkrétnostiach súdnej veci však k žiadnej obsahovej zmene v otázke nároku na náhradu trov konania nedošlo. Zavinenie za čiastočné zastavenie konania (§ 256 ods. 1 CSP) z titulu prekážky veci právoplatne rozhodnutej je potrebné pričítať žalobcovi, ktorý (v dotknutej časti) takúto žalobu podal. Z celkového hľadiska tak miera „úspešnosti“ strán je zhodná, ako ju na základe zamietnutia žaloby ustálil okresný súd.

32. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.